

**Karolinska
Institutet**

MC.20241231

Bevakning av ny information om etik. December 2024

Etikbevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Research och sammanställning görs av Marie Chenik.

Ett nyhetsbrev skickas varje vecka till den som önskar prenumerera. Etikbevakningen ska vara till nytta för så många som möjligt. Alla som vill får prenumerera. Anmälan görs till marie.chenik@ki.se

Tidigare nyhetsbrev finns publicerade på webbsidan: [Omvärldsbevakning om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

Synpunkter och förslag välkomnas!

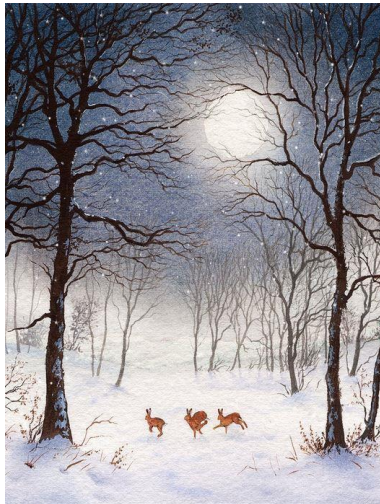

Bild. Annette Bushby, British watercolor artist.

Postal address
Karolinska Institutet
171 77 Stockholm
SWEDEN

Visiting address
Tomtebodavägen 18A
Stockholm

Telephone
+46-8-524 80 000, switch

E-Mail
marie.chenik@ki.se
Web
ki.se

Org. number 202100 2973

Detta var sista nyhetsbrev för 2024. Det blir ett uppehåll fram till vecka 2 nästa år. Hoppas alla vill vara kvar som prenumeranter men skulle någon önska avsluta prenumerationen är det bara att informera mig via e-posten.

Nästa år under våren kommer en rapport som jag har skrivit och som ni ska få. En del av rapporten handlar om nyhetsbrevet om etik. Jag berättar bland annat om hur jag praktiskt arbetar med att ta fram nyhetsbrevet, om arbetsformen, arbetsvillkoren och processen. I en annan del presenterar jag resultatet av en ny enkätundersökning som jag genomförde under sommaren och som hade för syfte att ta reda på vad mottagarna skulle sakna om nyhetsbrevet inte längre fanns att tillgå. Enkäten gick till ca en fjärde del av nyhetsbrevets mottagare och många värdefulla svar kom in.

*Jag önskar att var och en av er kan få avkopplande och stärkande lediga dagar!
Tack för i år! GOD JUL och GOTT NYTT ÅR!*

Vecka 52

Pressmeddelande.

1. [Regeringen inrättar effektivitetsdelegation för hälso- och sjukvården - Regeringen.se](#)
2. [Återvändande och främjande av högkvalificerad arbetskraftsinvandring i fokus i regleringsbrevet till Migrationsverket - Regeringen.se](#)
3. SOU. 2024:93. [Utredning föreslår att hemliga tvångsmedel ska kunna användas mot barn under 15 år - Regeringen.se](#)
4. [Uppdrag att kartlägga användningen av digitala verktyg i psykiatri - Regeringen.se](#)
5. En lag om internationellt hälso- och sjukvårdsarbete. Ds 2024:33. [Det nödvändiga ska vara tillåtet - Regeringen.se](#)

Regeringen redovisar sin bedömning av de iakttagelser som Riksrevisionen. [Riksrevisionens rapport om Försäkringskassans användning av övervägande skäl vid 180 dagars sjukskrivning](#)

SBU. [Norsk kartläggning om användningen av tvång och gränssättning på institution och inom familjehem](#)

Nytt. [Digitalt kunskapsstöd för vårdens arbete med organdonationer - Socialstyrelsen](#)

Region Stockholm. Ny utredning. Om en mer sammanhållen vård i hemmet. [Samverkan kring vård hemma hos patienten ska stärkas - Nyheter - Region Stockholm](#)

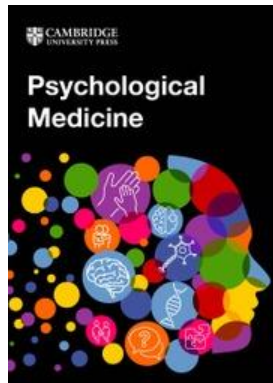
Ivo kritiserar samma region två gånger för att livräddande vård inte gavs till patienter med hjärtstopp. [Vårdpersonal kritiseras för att inte ha påbörjat HLR vid hjärtstopp | Vårdfokus](#)

Regionen har inte byggt upp kapacitet för att ta emot patienter som mister platser hos den privata vården. [Stockholms psykiatriska vård slås i spillror, skriver Lovisa Lanryd](#)

En ungdom som under en lång period varit i kontakt med barn- och ungdomspsykiatrin dog efter att ha fallit från sjunde våningen. Lakartidningen.se 2024-12-17. [Orosanmälningar gjordes inte – lex Maria efter dödsfall](#)

Patienter med hög suicidrisk skickas hem för tidigt från psykiatrin. [Vårdpersonal larmar om att suicidala patienter nekas hjälp av psykiatrin](#)

Utlokaliseringar av patienter. [När det onormala blir normalt - Sjukhusläkaren](#)
[Vårdplatskoordinatorerna: Vi tvingas utlokalisera allt sämre patienter - Sjukhusläkaren](#)
[Missvisande siffror om utlokaliseringar i sex års tid - Sjukhusläkaren](#)
[Vården blir fylld av möten för att koordinera vård – istället för att bara göra - Sjukhusläkaren](#)

White SR et al. *Networks of care for the modern adolescent*. Psychological Medicine. Published online 19 December 2024:1-14. <https://doi.org/10.1017/S003329172400237X>

Sallnow, Libby et al. 16 December. [Assisted dying, complex systems, and global equity in palliative care - The Lancet](#)

Assisted dying now accounts for one in 20 deaths in Canada, but rate of growth slows. BMJ 2024; 387. 17 December 2024. <https://doi.org/10.1136/bmj.q2831>

Anand Sergeant. *The problem of value change: Should advance directives hold moral authority for persons living with dementia?* Bioethics. 15 December 2024. <https://doi.org/10.1111/bioe.13386>

Marco Annoni. [Should artificial intelligence guide surrogate decisions in healthcare? - Journal of Medical Ethics blog](#)

AI. Anne S. Zimmerman. [Blog - Clinical Decision Support Systems: Pop-ups And Prescribing Practices - Bioethics Today](#)
Sungwoo Um. 20 December. [How to Save Honesty in Human Subject Research | Blog of the APA](#)

16-19 June 2025. Uppsala. [European Conference on Ethics and Integrity in Academia ECEIA 2025 – ENAI Annual Conference](#)

NKA. Webbinarieserie om att vara anhörig till en person med demenssjukdom:

[21 januari: När personen med demenssjukdom flyttar vidare](#)

[4 februari: Stöd till anhöriga i livets slutskede och efter](#)

[11 februari: Välfärdsteknik och AI som stöd för anhöriga och personer med demenssjukdom](#)

[18 februari: Stöd under hela anhörigvårdprocessen](#)

Vecka 51

Bild by artist Anna Speshilova

Polisens behov av att få ut informationen för att kunna verkställa avvisningen väger tyngre än familjens intresse av sekretess, resonerar kammarrätten. [Professor: Häpnadsväckande att förskola tvingas ange barn - DN.se](#)

Eftersom sjukhusbesöket var bokad i en annan persons namn samtidigt som journalanteckningar saknas menar åklagaren att läkaren försökte dölja vad som försiggick. Lakartidningen.se 2024-12-12. [Läkare åtalas för sexuellt övergrepp – påstås ha utfört »oskuldskontroll«](#)

Ny rapport med rekommendationer. 10 december. [Tillsynen över medicintekniska produkter – prioriteringar, genomförande och uppföljning | Riksrevisionen](#)

Nationella hjälplinjen som öppnas 12 december drivs i offentlig regi via Region Stockholm med stöd från Folkhälsomyndigheten. [Nu öppnar den nya nationella hjälplinjen | NSPH](#)

9 december 2024. [Kartläggning visar hur Sverige arbetar med existentiell hälsa — Folkhälsomyndigheten](#)

AI. När AI används vid myndighetsutövning måste bedömningarna bli möjliga att tolka för människor. SvD 10 december. [Debattörer: AI-bedömningar måste gå att förstå](#)

Nya verktyget är tidskrävande, feltolkar ord och snappar upp prat från omgivningen. Lakartidningen.se 2024-12-09. [Läkare på SU kritiska mot VGR:s taligenkänning: »Inte jättebra«](#)

Kan artificiell intelligens lösa några av medicinens största gåtor? SvD 12 december. [Endiatx vill rädda miljontals liv – med små robotpiller](#)

Faith Wershba. 9 December. [Ethical Considerations for Using AI to Predict Suicide Risk - The Hastings Center](#)

Dödshjälp. Sverige. *Politiker bör se till lyfta upp frågan på dagordningen.* SvD 11 december. [Gör som i England – lyft frågan om dödshjälp, skriver Aud Siökvist](#)

UK. Dominic Wilkinson Consultant Neonatologist and Professor of Ethics, University of Oxford. The Conversation. [Assisted dying: what we might learn from experience of other controversial decisions in medicine](#)

Clare Dyer. *Assisted dying: How will it work and what are the implications for doctors?* BMJ 2024; 387 <https://doi.org/10.1136/bmj.q2755> (6 December 2024).

Thornton, Jacqui. *What will new assisted dying legislation mean for doctors?* The Lancet. 14 December. <https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736%2824%2902710-7/fulltext>

Forskning. Samisk hälsoforskning. SvD 12 december. [Ideologiskt färgad kritik mot vår forskning, skriver debattörer](#)

Janne Flyghed, *professor emeritus i kriminologi vid Stockholms universitet.* 10 december. [Replik: Politiker – släpp de ideologiska skyggglapparna - Tidningen Curie](#)

Pär Segerdahl. [Were many clinical trials during the COVID-19 pandemic unethical? - The Ethics Blog](#)

David Brax. University of Gothenburg. The Conversation. [Swedish academics suffer widespread threat and harassment – most of it from their own colleagues and students](#)

Hannah Yelin Laura Clancy Lancaster University. The Conversation. [Death threats, phone tapping and stalking: the consequences academics can face from sharing their research](#)

Elsevier investigates journals by scientist who created discredited rankings of countries' intelligence. [Publisher reviews national IQ research by British 'race scientist' Richard Lynn | Science | The Guardian](#)

Bild. The New Yorker. December 1942.

Afghanistan. Sally Howard. *Taliban bans women from training in nursing and midwifery in Afghanistan*. BMJ 6 December 2024. <https://doi.org/10.1136/bmj.q2761>

Purvis Lively, C.L. *Creating Barriers to Healthcare and Advance Care Planning by Requiring Hospitals to Ask Patients About Their Immigration Status*. HEC Forum (2024). <https://doi.org/10.1007/s10730-024-09542-5>

Wilkinson D, Teli S, Litchfield C, et al. *Ethics round table: choice and autonomy in obstetrics*. Journal of Medical Ethics. 29 November 2024. <https://doi.org/10.1136/jme-2024-110503>

UK. Adele Waters. *How did the RCP get into a mess over physician associates?* BMJ 2024; 387. 11 December 2024. <https://doi.org/10.1136/bmj.q2729>

Ramkumar Aishworiya, Hui-Lin Chin, and Julian Savulescu. [Should newborn genetic testing for autism be introduced? | Journal of Medical Ethics](#)

Cynda Hylton Rushton; *Phases of Suffering: A Roadmap for Moral Repair*. AACN Adv Crit Care 15 December 2024; 35 (4): 366–373. <https://doi.org/10.4037/aacnacc2024795>

Jonathan Birch London School of Economics and Political Science, Mona-Marie Wandrey University of Cambridge. [It's hard to distinguish conscious from unconscious states in patients – a more precautionary approach is needed](#)

Arango, H. et al. (2024). *Ethics Consultation in U.S. Pediatric Hospitals: Adherence to National Practice Standards*. AJOB Empirical Bioethics, 1–8. <https://doi.org/10.1080/23294515.2024.2433473>

Lawrence DR. Cambridge Quarterly of Healthcare Ethics. Published online 2024:1-12. [Bioethics transformed: 40 years of the value of life](#)

New blog. Melanie Challenger. [What scale of nature should we prioritise in bioethics? – Nuffield Council on Bioethics](#)

Cecilia Lundmark leg. Sjuksköterska, Etisk vägledare, Sahlgrenska universitetssjukhuset får etikpris. [Vinnare! | Svensk sjuksköterskeförening](#)

Valdemar Erling hematolog, Sahlgrenska universitetssjukhuset prisas. <https://lakartidningen.se/aktuellt/nytt-om-namn/2024/11/arbete-inom-medicinsk-humaniora-belonas/>

Vecka 50

“Bioethics was born as a response to threats to the humanity of patients and research subjects. The integrity of the field now depends on whether it can respond to the environmental threats to humanity and the planet, rather than playing for small stakes at the margins of the crisis we now face”. [Now What? Bioethics and Mitigating Climate Disasters - The Hastings Center](#)

Debattartikel angående SOU 2024:75. *Personuppgifter och mediegrundlagarna* som presenterades 20/11. *”Om regeringen går vidare med utredningsförslaget kommer vår yttrandefrihetsgrundlag att urholkas kraftigt”.* [Hård branschkritik mot lagförslag om söktjänster - Journalisten](#)

Pressmeddelande. [UKÄ ska kartlägga åtgärder mot AI-fusk på universitet och högskolor - Regeringen.se](#)
Promemoria. [Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter Ds 2024:31](#)

Ny SOU. 3 december. [Ett språkkrav för språkutveckling, SOU 2024:78](#)

"Vi kan inte ha ett krav som rycker undan mattan helt och hållet för kommunerna", säger äldreminister Anna Tenje (M). [Inget strikt språkkrav i äldreomsorgen](#)

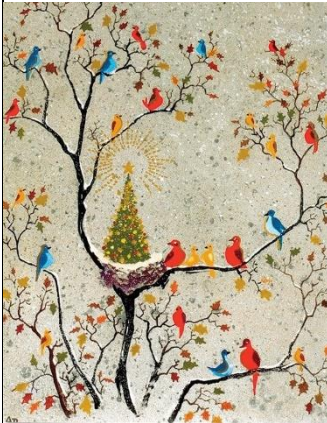

Bild: *Avian Holiday*. By Adolf Dehn. (1895-1963)

Ny granskningsrapport. 5 december. [Otydlig styrning av funktionshinderspolitiken | Riksrevisionen](#)

"Sverige har anammat tystnadskulturen". [Barnombudsmannen Juno Blom: Sverige behandlar barn utifrån olika måttstockar | SvD Ledare](#)

Bris Rapport 2024. *Om barn som bor i familjehem.* [ar-det-har-hemma-nu](#)

UK. A new report describes very shocking things about the lives, distress and pain of children who had horrific abuse perpetrated on them, by adults who should have cared for them and kept them safe. [The Child Safeguarding Practice Review Panel - I wanted them all to notice](#)

Millennium ska granskas av KPMG. [Millennium granskas – så många miljoner kostar det - P4 Sjuhärad | Sveriges Radio](#)

"Sjukvården bör utveckla de kvalitetsregister som redan har byggts upp istället för att köpa in nya, dyra system". [Det finns alternativ till Millennium, skriver Lars Klareskog](#)

Listan på misslyckade offentliga it-satsningar är numera lång. Tyvärr är det lätt att förstå varför. [Därför går stora offentliga it-projekt alltid åt skogen - DN.se](#)

Assisted dying: Schweiz. Kvinnan klev in i självmordskapseln "Sarko" och dog. [Skaparen av kvävekapsel inte misstänkt för mord - Svenska Dagbladet](#)

UK. *RCGP to consult members on shift from opposition to law change.* BMJ 2024; 387. (Published 05 December 2024). <https://doi.org/10.1136/bmj.q2742>

UK. Molly Gray. [Assisted dying bill – why public deliberation must be considered – Nuffield Council on Bioethics](#)

Ett dödsfall, flera kvinnor som har varit nära att dö och komplikationer som inte har tagits på allvar. [Regionen lovar "hård granskning" av Cevita care - DN.se](#)

Många patienter tar inte ut sina ordinerade mediciner. För en del av dessa beror det på att man inte har råd, skriver artikelförfattarna. [Stoppa planerna på dyrare mediciner, skriver debattörer](#)

Ny rapport. "DET BLIR DYRARE ATT LEVA JU SJUKARE JAG ÄR". Om livsvillkoren för personer med psykisk ohälsa och deras anhöriga och om brukarinflytande. [NSPH rapport-2024.pdf](#)

Mickan Lünig sakkunnig fosterdiagnostik Svenska Downföreningen, Tord Hermansson ordförande Svenska Downföreningen, Jonna Bornemark professor i filosofi vid Södertörns högskola. [Föråldrade fördomar bakom tal om att "minska lidandet" - Svenska Dagbladet](#)

Professor Brian Hodges vid University of Toronto. [Tidigare KIPRIME-pristagaren Brian Hodges: "Medkänsla avgörande i medicinsk utbildning" | Karolinska Institutet Nyheter](#)

Nya artiklar: Kullenberg Helena et al. *Psychiatric Goals of Care at the End of Life: A Qualitative Analysis of Medical Records at a Geriatric Psychiatric Outpatient Clinic*. Journal of Aging Research. 29 November 2024. <https://doi.org/10.1155/jare/2104985>

Kayla M. Baker et al. *Regret in Clinical Trial Participation Among Cancer Patients*. Journal of Palliative Medicine. 28 November 2024. <https://doi.org/10.1089/jpm.2024.0147>

Forskning. Ändra lagen så att det blir tillåtet att i ett nödläge forska på medvetslösa patienter utan att först be om samtycke. Lakartidningen.se 2024-12-03. [Hjärtstoppforskare efterlyser ändring av etikprövningslagen](#)

Det har bland forskare målats upp en bild av att svenska samer i högre grad än andra svenskar mår psykiskt dåligt och att det har funnits en överdödlighet i självmord. [Självmondsforskning används som politiskt medel, skriver Jonny Hjelm](#)

Snäva konventioner för publicering ökar inte sannolikheten för fler kreativa och inspirerande bidrag till forskningen, skriver Jonatan Nästesjö. [När vetenskapliga artiklar blir lika som bär - Tidningen Curie](#)

Shea, M. *The Ethics of Clinical Ethics*. HEC Forum (2024). <https://doi.org/10.1007/s10730-024-09544-3>

Monica, C., Renzo, P. *Applied humanities as the antidote for the malaise of bioethics*. Med Health Care and Philos (2024). <https://doi.org/10.1007/s11019-024-10240-9> .

11 december. 10:00-11:45. (också online). [Rainer Forst: Towards a Critical Theory of Trust | Institutet för Framtidsstudier | Institutet för Framtidsstudier är en självständig forskningsstiftelse som främjar framtidsperspektiv i forskning och samhällsdebatt](#)

12–13 June 2025. [Linköping University Medical Ethics Conference \(LIMEC\) - Linköping University](#) Call for abstracts closes March 31. LIMEC2025@liu.se

Vecka 49

Assisted Dying. After MPs backed a landmark bill to legalise assisted dying in England and Wales. [‘Historic step’: what the UK papers say after landmark vote on assisted dying | Assisted dying | The Guardian](#)

Intelligent debate. MPs heard in silence. Some in tears. The quality of argument was a cut above the average. [Vote on assisted dying summons ultra-rare Commons sight: intelligent debate | John Crace | The Guardian](#)

Bill will proceed to committee for scrutiny. [What happens next after MPs' vote in favour of assisted dying bill? | Assisted dying | The Guardian](#)

A wavering group of MPs who backed vote in favour of assisted dying may yet oppose its passage into law without further reassurances amid concerns that significant hurdles still remain. [Wavering supporters of assisted dying bill 'are not certain to vote it into law' | Assisted dying | The Guardian](#)

Palliative care commission set up to provide high-quality, holistic support following assisted dying vote. [New plan would 'transform' Assisted dying. end of life care for 100,000 in England and Wales | Assisted dying | The Guardian](#)

Reaktioner från Sverige:

Det är som en liten revolution, säger Henrik Ahlenius. [Laglig dödshjälp blir allt vanligare: "Kanske också i Sverige" | SVT Nyheter](#)

Smer fortsätter att följa utvecklingen, men har för närvarande avstått ifrån att ta ställning i frågan, säger Sven-Eric Söder. [Smers ordförande kommenterar briterernas ja till dödshjälp](#)

Ny rapport. Röda Korset. [roda-korset-humanitara-konsekvenser-av-informationsplikten.pdf](#)

Nytt. SOU 2024:80. 26 november. Utredningen bedömer att det utökade informationsutbytet inte bör gälla för hälso- och sjukvården, skolan och socialtjänsten. [Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll - Regeringen.se](#)

Lättnad men andra punkter i utredningen får hård kritik från läkarhåll. [Lättnad bland läkare efter besked om undantag från informationsplikten](#)

Läkarförbundets ordförande Sofia Rydgren Stale anser att kroppslig integritet väger tyngre än att en person ska utvisas.

[Läkarförbundet: Oetiskt att tvångstesta vid utvisning - Altinget: Vård och Hälsa](#)

Prop. 2024/25:65. 29 november 2024. [Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen - Regeringen.se](#) [Fler ska tvingas lämna ut uppgifter till polis](#)

"Om man misstänker att ett barn är papperslöst kan det ju ha betydelse för brottsbekämpningen". [Nytt lagförslag tvingar rektorer att ange elever - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

[Fler myndigheter ska tvingas lämna ut uppgifter till polis - Svenska Dagbladet](#)

Utredare Mef Nilbert har föreslagit uppdateringar av den nationella cancerstrategin med fokus på patientperspektiv, jämlikhet och verksamhet. [Förslag för bättre cancervård och ökad överlevnad - Regeringen.se](#)

Extremt för tidigt födda barn. [Överläkare: Ge alla barn födda i graviditetsvecka 22 intensivvård](#)

Psykatri. Ivo betonar att psykiatrisk tvångsvård är förenad med betydande inslag av myndighetsutövning mot den enskilde och innebär inskränkningar i dennes grundläggande fri- och rättigheter. [Patient tvångsvårdades utan beslut – läkare åtalsanmäls för tjänstefel](#)

Riksrevisionen granskar Ivos hantering av klagomål från enskilda. *Det finns tecken på att enskildas klagomål inte hanteras effektivt,* säger riksrevisor Christina Gellerbrant Hagberg. [Ivos hantering av klagomål | Riksrevisionen](#)

AI. Oskyldiga mammor pekades ut. [Framstående AI-professor kritiserar Försäkringskassan - Svenska Dagbladet](#)

Tillsammans med 15 andra myndigheter och organisationer har etikprövningsmyndigheten varit med och författat en skrivelse riktad till Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet och Justitiedepartementet. [Behovet av ett starkt regelverk för beslutsformogna patienter i hälso- och sjukvården och forskningen.pdf](#)

Svenska forskare misstänks för olagliga experiment. [De gjorde experiment på människor – utan tillstånd - DN.se](#)

WHO. [Guidance for human genome data collection, access, use and sharing](#)

Adrian O'Dowd. [Researchers in alcohol, tobacco, and processed food are being threatened, intimidated, and discredited | The BMJ](#)

Stephen Pinfield University of Sheffield. [The peer review system no longer works to guarantee academic rigour – a different approach is needed](#)

UK. [Oxford scientist resigns from Royal Society over Elon Musk's continuing fellowship | Elon Musk | The Guardian](#)

Danmark. Campaigners say psychometric tests are discriminatory. [Danish parenting tests under fire after baby removed from Greenlandic mother | Denmark | The Guardian](#)

Cara AF Humphrey et al. "Do No Harm?" *Moral Distress Among Medical Students During the Surgical Clerkship*. *Journal of Surgical Education*. Volume 82, Issue 1, 2025. <https://doi.org/10.1016/j.jsurg.2024.103340>

2024-12-10. Palliativt Kunskapscentrum. [Öppen föreläsning: Omvårdnad i livets slut](#)

2025-02-20. 2-dagarsutbildning för läkare ges i samarbete med Palliativt Utvecklingscentrum i Lund och Regionalt Cancercentrum Stockholm Gotland. Stockholm. [De nödvändiga samtalen – läkare](#)

KOM IHÅG! Smer etikdag 5 december, kl. 9.00-17.00 (öppen att följa digital). Tema: [Reproduction and Technology – Today and Tomorrow](#)